

NELJANDA OSAKONNA OTSUS
kohtuasjas Sergei Aleksejev
versus Eesti
kaebus nr 3513/02

Euroopa Inimõiguste Kohus (neljas osakond) kojana, kuhu kuuluvad:
esimees Sir Nicolas Bratza,
kohtunikud M. Pellonpää,
J. Casadevall,
R. Maruste,
S. Pavlovschi,
L. Garlicki,
J. Borrego Borrego,
seksiooni kohtusekretär M. O'Boyle,
olles pidanud istungi 24. augustil 2004,

võttes arvesse eespool nimetatud kaebust, mis esitati 12. novembril 2001,
võttes arvesse kostjariigi arvamust ja seda, et kaebaja sellele ei vastanud,
teeb teatavaks järgmise otsuse.

ASJAOLUD

Kaebaja on Eesti Vabariigi kodanik Sergei Aleksejev, kes on sündinud 1962. aastal ja elab Narvas. Kostjariiki esindab Eesti Vabariigi Välisministeeriumi juriidilise osakonna inimõiguste büroo direktor M. Hion.

Poolte esitatud asjaolud võib kokku võtta järgmiselt.

Pärast koondamist algatas kaebaja Narva Linnakohtus tsiviilkohtumenetluse, kus ta vaidlustas oma koondamise seaduslikkuse.

Esimese istungi alguses 7. veebruaril 2001 esitas kaebaja kohtule kirjaliku avalduse, kus ta palus oma asja arutamiseks taandada tema asja menetlema määratud kohtunik. Oma avalduses väitis ta järgmist:

“Narva linnas on teada, et [kohtunik] L. on kohtumenetluses ebaõiglane, ründab isiklikult menetlusosalisi, suhtub pahatahtlikult nende esindajatesse ja rikub protseduurireegleid. Antud olukorras on mul põhjust kahelda tema erapoolikuses ja objektiivsuses.”

7. veebruaril 2001 saatis kohtunik kaebaja avalduse linnakohtu esimehele läbivaatamiseks.

Linnakohus tegi asja suuliselt arutamata 28. veebruaril 2001 otsuse, et kaebaja avaldus oli solvav ja lugupidamatu nii kohtu kui ka kohtuniku vastu. Kohus trahvis kaebajat 3200 krooni (240 euro) suuruse summaga lugupidamatusavalduse eest kohtu vastu. Linnakohtu otsus põhines tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvidel 25 ja 32.

6. märtsil 2001 esitas kaebaja trahvist vabastamise taotluse. Ta väitis, et ta ei olnud kasutanud oma avalduses sündsusetuid või solvavaid väljendeid, mis on tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 25 järgi ainus põhjus, mille alusel saab trahvi määrata. Samuti teatas kaebaja, et linnakohus oli teinud oma otsuse ilma, et ta oleks viibinud selle juures.

2001. aasta 3. aprilli otsusega jättis linnakohus kaebaja taotluse rahuldamata, leides, et tema esitatud märkused kohtuniku kohta, kes ei olnud veel hakanud tema asja arutama, olid kohtule solvavad ja lugupidamatud. Samuti väitis kohus, et tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 25 ei nõua isikule trahvi määramisel isiku juuresviibimist.

12. aprillil 2001 esitas kaebaja selle otsuse vastu apellatsioonkaebuse, korrates argumente, mida ta oli toonud oma 2001. aasta 6. märtsi trahvist vabastamise taotluses.

13. juulil 2001 otsustas Viru Ringkonnakohus kirjaliku menetluse käigus, et kaebaja trahvimine oli olnud põhjendatud, kuid vähendas trahvisummat 1600 kroonini (102 euron). Kohus märkis, et kohtunikel ei ole vabadust valida asju, mida arutada, vaid nad on kohustatud tegelema kohtuasjadega, mis neile määratakse. Kaebaja väljendid põhinesid kuulujuttudel ja näitasid üles lugupidamatust kohtuniku vastu, kes polnud veel isegi hakanud süvenema tema asja sisusse. Ringkonnakohus leidis ka, et tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 32 alusel võib kohus trahvida isikut ilma teda ära kuulamata. Samas võib isik esitada oma vastuväited trahvist vabastamise avalduses, mida kaebaja ka oli teinud.

KAEBUSED

Kaebaja esitas konventsiooni artikli 6 alusel kaebuse, et trahvi määramise menetlus ei olnud õiglane, kuna talle ei võimaldatud asja avalikku arutamist. Artikkel 10 alusel esitas ta kaebuse, et võetud meede rikkus tema õigust sõnavabadusele.

ÕIGUSKÜSIMUSED

12. märtsil 2003 otsustas koja esimees kohtureglemendi reegli 54 lõike 2 punkti b alusel, et valitsust tuleb teavitada avaldusest ja talle tuleb teha ettepanek esitada kirjalik arvamus kaebuse vastuvõetavuse ja sisu asjus konventsiooni artikli 10 alusel 10. juuniks 2003.

Kohus märgib, et pärast seda, kui valitsusele oli antud tähtajapikendust, esitas ta oma arvamuse 11. augustil 2003 ja 25. augustil 2003 tehti see arvamus teatavaks kaebajale, kellele tehti ettepanek esitada oma vastuargumendid 7. oktoobriks 2003.

Lisaks märgib kohus, et kaebaja ei ole ettepanekule vastanud. 5. novembril 2003 saatis kohus talle tähtitud kirja, juhtides tähelepanu asjaolule, et tema arvamuse esitamise tähtaeg on möödunud ja seda tähtaega ei ole palutud pikendada. Kaebajat hoiatati, et "... kohus võib avalduse menetlusnimistust kustutada, kui asjaolud viivad järeldusele, et

kaebaja ei kavatse jääda oma avalduse juurde.” Selle tähitud kirja väljastusteadet ei ole kohtule tagasi saadetud.

3. veebruaril 2004 saatis kohus kaebajale identse sõnastusega uue tähitud kirja. Vastavalt kohtule tagasi saadetud väljastusteatele edastati see kiri 17. veebruaril 2004 kaebaja aadressile ja selle võttis vastu tema tütar.

Kaebaja ei ole vastanud ühelegi eespool nimetatud kirjale. Tegelikult oli viimane kord, kui kaebaja kohtuga suhtles siis, kui ta saatis neile oma 2002. aasta 10. jaanuari avalduse.

Silmas pidades eespool toodut ja võttes arvesse konventsiooni artikli 37 lõike 1 punkti a leiab kohus, et kaebaja ei kavatse jääda oma avalduse juurde. Rahuldutakse sellega, et konventsiooni ja selle protokollidega määratletud inimõiguste austus ei nõua avalduse läbivaatamise jätkamist artikli 37 lõike 1 järgi *in fine*.

Nimetatud põhjustel kohus ühehäälselt

otsustab avalduse menetlusnimistust kustutada.

Michael O’Boyle
seksiooni kohtusekretär

Nicolas Bratza
koja esimees